

Καθηγητής Μάντζιμεντ στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο ο **Δημήτρης Μπουραντάς** αναδείχθηκε με το πρώτο του μυθιστόρημα πρωταθλητής των πωλήσεων

Ένα αυτσοάιντερ της λογοτεχνίας

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΝΤΑΣ
Όλα σου τα 'μαθα, μα ξέχασα μια λέξη
 Εκδόσεις Πατάκη, 2008, σελ. 375,
 τιμή 19 ευρώ

ΤΗΣ **ΜΑΙΡΗΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΟΥ**

Είνα καθηγητής Μάντζιμεντ στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, με διεθνή αναγνώριση, έχει εργαστεί ως στέλεχος, σύμβουλος και εκπαιδευτής για μεγάλο αριθμό ελληνικών και πολυεθνικών επιχειρήσεων, εξειδικεύεται στην ανάπτυξη ηγετικών στελεχών και ομάδων, στη διοίκηση των αλλαγών, στη διοίκηση της εταιρικής κουλτούρας και στη στρατηγική ευθυγράμμιση επιχειρήσεων και οργανισμών. Δεν αποφασισε ξαφνικά να δρέψει λογοτεχνικές δάφνες ο κ. Δημήτρης Μπουραντάς. Αλλά ήθελε να γράψει μυθιστόρημα. Θεώρησε ότι το είχαμε ανάγκη εμείς. Το «Όλα σου τα 'μαθα, μα ξέχασα μια λέξη» παραμένει πεισματικά καρφωμένο για δεύτερη χρονιά στην κορυφή των ευπωλήτων της χώρας. Πώς το κατάφερε αυτό; Τα αδιέξοδα και οι ενοχές ενός φτασμένου καθηγητή Πανεπιστημίου και ο νευρικός κλονισμός της αγαπημένης του μαθήτριάς είναι τόσο εκλεκτικά σαν θέμα; Τον συναντήσαμε σε κεντρικό καφέ της Αθήνας και του ζητήσαμε να μας εξηγήσει το φαινόμενο.

- Τα πρώτα σημάδια έρωτα εμφανίζονται στη σελίδα 227. Και όμως, το βιβλίο έγινε μπεστ σέλερ. Είναι σημάδι των καιρών;
 «Αυτό ήταν μεγάλη έκπληξη και για μένα. Είναι ένα βιβλίο με συμπεκνωμένες έννοιες, αρκετά διδακτικό, σε βάσει να σκεφτείς. Δεν έχει μέσα καθόλου σεξ, στο τέλος μάλιστα έχει ένα πολιτικό κείμενο. Και είναι από μια άποψη σκληρό αφού μιλάει για το Πολυτεχνείο, τους καθηγητές, τους συνδικαλιστές, δεν αφήνει κανένα απ έξω, δεν λυαίξεται».

- Είστε εκπαιδευτής ηγετών. Πώς αποφασίσατε να απευθυνθείτε τώρα σε όλους;
 «Είμαστε αναγκασμένοι να κάνουμε πολύ σημαντικές επιλογές στη ζωή μας σε μια ηλικία που δεν έχουμε τη γνώση. Ταυτόχρονα οι γονείς και οι δάσκαλοί μας επίσης δεν έχουν τη γνώση για να μας προσφέρουν αυτό που λέμε μέγιστη / κριτική, οπότε σκέφτηκα να γράψω ένα μυθιστόρημα σχετικά. Αρχικά έλεγα ότι το target group, η ομάδα στην οποία απευθύνεται το βιβλίο, θα είναι από 17 ως 30 χρόνων. Τελικά έχει διαβαστεί από παιδιά 14 χρόνων ως και ανθρώπους 86 χρόνων. Ένα συγκινητικό μήνυμα πήρα προχθές από μια καθηγήτρια στα φροντιστήρια επί 10 χρόνια: πήγε και διάβασε στην πρώτη τάξη δυο τρεις σελίδες από το βιβλίο και τα παιδιά είχαν χαζέψει. Κάποια κορίτσια άρχισαν να κλαίει. Στην άλλη τάξη μια δέσπρη άρχισε να κλαίει περισσότερο από την πρώτη. Εκεί, γράφει, άρχισα να κλαίω κι εγώ. Είναι απίστευτο το τι υπάρχει πίσω από τις πωλήσεις... Δεν ξέρω αν άλλοι συγγραφείς είναι έτσι να με άλλα βιβλία γίνεται το ίδιο, αλλά το πό-

Ο Δημήτρης Μπουραντάς

σος κόσμος θέλει να με συναντήσει, πόσοι άντρες - άσε τις γυναίκες - μου έχουν πει ότι κλάψανε, είναι απίστευτο. Δεν το περίμενα ποτέ».

- Ισως ο κόσμος αναζητεί κάποια λύση των προβλημάτων του. Το βιβλίο σας δίνει λύση;

«Δεν ξέρω αν δίνει λύση. Εγώ πιστεύω ότι ο κόσμος, όπως είμαστε σήμερα, έχει ανάγκη από έναν διαφορετικό λόγο ακόμη και στο μυθιστόρημα. Το μυθιστόρημά μου έχει το εξής χαρακτηριστικό: δεν ξέρω αν είναι καλό ή κακό, αλλά είναι διαφορετικό. Όλα τα άλλα μπορεί να είναι καλύτερα λογοτεχνικά, αλλά είναι όλα στο ίδιο μοτίβο. Αυτό έχει ένα διαφορετικό περιεχόμενο. Παλιά λέγαμε "πάνε μπροστά οι άνθρωποι που κάνουν τα πράγματα σωστά", τώρα λέμε "πάνε μπροστά οι άνθρωποι που κάνουν τα πράγματα διαφορετικά". Αλλά το πιο σημαντικό, όπως καταλαβαίνω από τα χιλιάδες mail που λαμβάνω, είναι ότι έχει συγκινήσει η ουσία των εννοιών, των αρχών, των διδασμάτων που έχει μέσα, και όχι η μυθιστορία ή το λογοτεχνικό του κομμάτι».

- Γίνετε στα μάτια μας το Σωντανό παράδειγμα της θεωρίας σας, ο άνθρωπος που θέτει στόχους και τους πετυχαίνει. Εφαρμόζεται το μάντζιμεντ και στη λογοτεχνία;

«Κατ' αρχάς καμιά στιγμή δεν πέρασε από το μυαλό μου ότι θέλω να κάνω ένα μπεστ σέλερ. Ο στόχος να περάσω κάποια μηνύματα μέσα από ένα μυθιστόρημα προέκυψε από μια αίσθηση αποστολής. Σκέφτηται κανείς; Γιατί δουλεύω; Για να βγάλω λεφτά να ζήσω. Πέραν αυτού όμως, οφείλω να εκπαιδεύω όχι μόνο τους φοιτητές που πληρώνουν ή τον κόσμο στις επιχειρήσεις όπου πηγαίνω και με αμείβουν με έναν ορισμένο λεφτά. Ως καθηγητής έχω μια ευρύτερη κοινωνική αποστολή, που είναι να

βάλω εσένα σε μια καλύτερη κοινωνία. Οχι ανιδιαιτελώς, ιδιαιτελώς. Επε γιατί έχω μια ανάγκη ολοκληρωσης, είτε γιατί έχω παιδιά και θέλω να ζήσουν σε μια καλύτερη κοινωνία. Και ενώ είχα σκεφτεί να γράψω ένα δοκίμιο με εκλαϊκευμένες κάποιες έννοιες, αυτό δεν μου έλεγε κάτι. Είχα φτάσει σχεδόν σε κατάθλιψη και τελικά ήταν μια άσκηση αυτοψυχοθεραπείας το να γράψω αυτό το βιβλίο».

- Αν όμως δεν το αγοράζε ο κόσμος, δεν θα περνούσε το μήνυμά. Σε ποιο στάδιο σας ήρθε η αναλαμπή για τον τίτλο;

«Και αυτό δεν είναι τυχαίο. Ένας λογοτέχνης πρέπει να βγει έξω από τα στερεότυπα. Ερχομαι πάλι στο μάντζιμεντ, όπου λέμε "να σκεφτόμαστε έξω απ' το κουτί" - "think out of the box". Εγώ έκανα συνειδητή προσπάθεια με τη γλυναικά μου και με τους φίλους μου. Τους έλεγα "θέλω έναν τίτλο out of the box". Ένα βράδυ που ήμασταν με παρέα και σκεφτόμουν παλιά τραγούδια του Κώστα Χατζή, μου ήρθε στο μυαλό ένα τραγούδι που είχε μέσα τον στίχο "Όλα σου τα 'μαθα, μα ξέχασα μια λέξη". Μόλις μου ήρθε. Λέω, αφήστε τα όλα. Αυτός θα είναι ο τίτλος. Είναι υπαινικτικός και περνάει το μήνυμα ότι υπάρχει κάτι διδακτικό στο βιβλίο. Και κάτι ερωτικό ίσως. Αλλά επειδή κανείς δάσκαλος δεν τα ξέρει όλα, το υποδηλώνει με το "ξέχασα μια λέξη". Μπορεί να πει κανείς ότι κάποια στοιχεία του μάντζιμεντ εφαρμόζονται στη λογοτεχνία. Το μάντζιμεντ σου δίνει εργαλεία για το πώς να γίνεις πιο αποτελεσματικός στον οργανισμό, στο υπουργείο, στο νοσοκομείο, στο πανεπιστήμιο και στην προσωπική σου ζωή. Αρα, γιατί να μη βοηθήσει και τον λογοτέχνη».

- Παιξε ρόλο η οικονομική κρίση στο να γίνει το βιβλίο σας ακόμη πιο επίκαιρο τώρα;

«Το βιβλίο είχε πιάσει μίνες

πριν από την οικονομική κρίση. Γιατί; Αυτό που λέω εγώ είναι το εξής: Η κρίση δεν ήταν ζήτημα καπιταλιστικού συστήματος και μηχανισμών, ήταν ζήτημα κυρίως αξιών και ηγετών. Έχουμε βέβαια τους μηχανισμούς ελέγχου, τις νομοθεσίες, τα χρηματιστήρια, αλλά κάποιοι άνθρωποι είναι από πίσω, σε εθνικό ή σε διεθνές επίπεδο, στον ιδιωτικό ή στον δημόσιο τομέα. Αυτοί οι άνθρωποι δεν εκτίμησαν καταστάσεις, δεν έπραξαν ανάλογα. Μπορούσαν να το κάνουν, αλλά το αμέλησαν. Από τη στιγμή που το βιβλίο εμπεριέχει - βαρετά ίσως και επαναλαμβανόμενα - κάποιες αξίες, γίνεται σαφέστατα επίκαιρο πλέον».

- Πώς αντιδράσε ο επιχειρηματικός κόσμος σε αυτή την απρόβλεπτη επιτυχία σας με ένα μυθιστόρημα;

«Είχα βγάλει ένα βιβλίο πριν από τέσσερα χρόνια με τίτλο "Ηγεσία" και πήγε εξαιρετικά καλά σαν εξειδικευμένο βιβλίο. Λοιπόν, δεν είχε πάρει ούτε ένας επιχειρηματίας τηλεφώνημα να μου πει "Μπουραντά, διάβασα το βιβλίο σου, θέλω να σε γνωρίσω". Με αυτό το μυθιστόρημα, και μόνο μετά τα Χριστούγεννα, με έχουν πάρει είδηση επιχειρηματίες και μου 'χουν κάνει το γεύμα γιατί διάβασαν το βιβλίο και ήθελαν να με γνωρίσουν. Βλέπουν κι εκείνοι ότι αυτό το σύστημα, έτσι όπως είναι, δεν θα εξασφαλίσει τα εργάσιμα τους και τα διεξοδικά τους. Από το μυθιστόρημα κατάλαβα ότι οι ιδέες μου έχουν ανιψήσει κόσμο. Αρα, τι συμπέρασμα βγαίνει; Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που συζητάνε όπως εμείς τώρα, αλλά δεν έχει βρεθεί μια συγκολλητική ουσία για να τους κάνει μια κρίση μάζα που να έχει επίδραση στην κοινωνία. Το θέμα είναι να κάνεις έναν θεσμικό πολιτικό, αλλά να παρέμβεις στην κοινωνία, στις αξίες. Αυτό είναι που προτείνω σαν ιδέα στο τέλος του βιβλίου».

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΠΑΥΛΟΣ ΑΧΙΛΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ